

Risico-inventarisatie

G= gewijzigd
O= ongewijzigd
V= vervallen
N= nieuw

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
O	Grondexploitatie algemeen: planaanpassingen	In de huidige markt is kwaliteit van woonomgeving belangrijk voor de afzetmogelijkheden. Het is mogelijk dat plannen/verkavelingen aangepast moeten worden om de vereiste kwaliteit te halen. Vanwege de minder intensieve bebouwing leidt dit tot minder verkoopbare m2 en hogere inrichtingskosten van de openbare ruimte.	Beheersen	Jaarlijks herijken grondexploitatie-ramingen	3	5	€ 2.500.000	€ 2.500.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
G	Grondexploitatie algemeen: bouwbehoefte/nog niet in bouwexploitatie genomen gronden	Aanzienlijke wijziging van de woningbouwbehoefte en behoefte aan bedrijventerreinen kan ertoe leiden dat nog niet in exploitatie genomen gronden gewaardeerd moeten worden naar agrarische bestemming	beheersen	Bieden van gevarieerde keuze in kavels. Jaarlijks herijken grondexploitatie-ramingen woningbehoefteonderzoek	3	5	€ 2.500.000	€ 2.500.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
G	Grondexploitatie algemeen: verkoopprijsdaling	Door marktwerking, hanteren van marge in verkoopprijs van 25% en grootte van uit te geven kavels worden mogelijk de gemiddelde prijzen uit grexen niet volledig gehaald. Risico dat voor max. 240.000 m2 woningbouwgrond en 320.000 m2 industriegrond de prijs neerwaarts bijgesteld wordt.	Beheersen	Marktconformiteit van prijzen is extern getoetst en gebaseerd op huidige prijsniveau en gemiddelde kavelgrootte. Jaarlijks opnieuw beoordelen.	2	5	€ 1.500.000	€ 1.500.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
G	Beveiligingsrisico's	<p>[1] Uitval systemen, verlies van gegevens door virussen / hacking</p> <p>[2] Sabotage</p> <p>[3] Uitlekken vertrouwelijke gegevens</p> <p>[4] Onbevoegde aanwezigheid</p> <p>[5] IT-beveiliging van de systemen en de daarin vastgelegde gegevens (waaronder datalekken)</p>	Beheersen	<p>[1] Gebruik firewalls, aansluiting GemNet, Antivirusvoorziening, toegangsbeveiliging, passwordgebruik, e-mail / internetprotocol; Intrusion Prevention System contract (beheerde dienst). Dit risico is vergroot door de uitrol van devices begin 2014.</p> <p>[2] Alertheid bij management,</p> <p>[3] kwetsbare situatie personeel, informatie- beveiligingsvoorschriften, formulier autorisatie; gebruik geheimhoudingsverklaringen, privacy-voorschriften; procedure vernietiging gegevensdragers; gebruik audit-procedures</p> <p>[4] Procedure begeleiding bezoek, alarmering- systeem; toegangsbeveiliging. Er is een nieuw beveiligingsplan in werking getreden.</p> <p>[5] Beveiligingsbeleid, IT-deskundigen, beveiligingsworkshops, mystery guest onderzoeken, toezicht op contractspartijen, functionaris voor gegevensbescherming, ICT-samenwerking, organisatiebrede beveiligingsmaatregelen, project privacyproof sociale domein, Register Wet bescherming persoonsgegevens (JKZ) voor de gegevens. Als gevolg van de nieuwe wet Meldplicht datalekken is er een meldingsprocedure informatiebeveiliging incidenten. Deze moeten worden gemeld bij de functionaris informatie beveiliging. Daarnaast zal ook binnenkort het beveiligd emailen geïntroduceerd worden binnen de gemeente als gevolg van de nieuwe wet Meldplicht datalekken.</p>	4	4	€ 630.000	€ 250.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
G	Grondexploitatie algemeen: plankosten	Het totale plankosten budget in de combigrex bedraagt thans 5,3 mln. In de huidige markt waarbij o.a. herontwikkelingen soms noodzakelijk zijn en er extra inspanningen gedaan moeten worden om tot afzet te komen (maatwerk), met daarnaast de extra inspanning vanwege burgerparticipatie bestaat een zeker risico op extra plankosten. Werkzaamheden voor planinitiatieven derden zijn mogelijk niet volledig verhaalbaar.	Beheersen	Prioriteren plannen. Toepassen kostenverhaal grex-wet. (RO-)procedure pas in gang zetten na getekende anterieure overeenkomst waarin stortingen in reserves, afwentelen planschadeclaims, bijdrage plankosten, grondtransactie en afspraken over bouwrijp maken openbare ruimte a.g.v. project zijn geregeld. Formatie wordt afgestemd op projectplanningen.	4	4	€ 630.000	€ 630.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
O	Calamiteiten	Calamiteiten , rampen met een grote impact en schade op de Udense bevolking	Beheersen	Het actueel houden van het beschikbare rampenplan. Regelmatig overleg met ketenpartners (politie, brandweer, vliegbasis volkel), deelname aan vaccinatieprogramma's	1	5	€500.000	€500.000	4 Veilig gevoel
G	Gemeenschappelijke regelingen	Er is nog geen uniform beleid rond het beheer en verantwoording van relaties met gemeenschappelijke regelingen. Dit zou kunnen leiden tot onvoorziene financiële gevolgen. Er worden op dit moment acties uitgevoerd om de informatie met betrekking tot verbonden partijen beter in beeld te krijgen.	Beheersen	Er is een projectopdracht geformuleerd waarbij aandacht is voor o.a. in beeld brengen van risico's. Er wordt een proceskader samenwerkingsverbanden opgesteld waarna deze intern uitgerold zal gaan worden. Tevens is regionaal de samenwerking gezocht voor het beheer rondom verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen.	1	5	€500.000	€500.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
G	Leningen u/g en garantieverstrekingen	De gemeente heeft voor circa 15,4 mln aan leningen verstrekt waarvan circa 13,9 mln aan Areawonen. De gemeente staat voor €61 mln garant. Bij een eventueel faillissement van een van de partijen bestaat het risico dat de instelling het opgenomen geld niet kan terugbetalen of dat de gemeente als garantsteller het restantbedrag van de lening inclusief rente en kosten moet betalen.	Beheersen	Interne procedures m.b.t. verstrekken van geldleningen, jaarlijkse controle op saldo geldleningen en garantieverstrekingen met de diverse partijen, Waarborgfonds Sociale Woningbouw (2e achtervang). Daarnaast is het treasurystatuut in 2012 geactualiseerd. Er is een beleidsregel ten aanzien van het verstrekken en garanderen van geldleningen waaraan aanvragen getoetst worden. Ten aanzien van de verstrekte geldleningen aan Area zijn er overige interne beheersingsmaatregelen. De WSW voert jaarlijks een risicobeoordeling uit. Dit resulteert in een borgstellingsverklaring. Zij hebben het risico op niet nakomen van haar financiële verplichtingen bij Area ingeschat als niet hoog. Het risico voor de gemeente is nog lager omdat de achtervang voor de verstrekte geldleningen aan Area als volgt geregeld is. Mocht Area in de financiële problemen komen dan zal de dekking hiervoor als volgt worden gezocht. Ten eerste bij Area zelf, ten tweede bij de andere woningbouwcorporaties in Nederland, ten derde bij de WSW (totale reserve hiervoor €3,2 miljard) en als dat niet lukt ten vierde bij de gemeente en het Rijk (ieder voor 50%). Omdat het financieel belang enorm is (€15 mln) is het risico toch ingeschat op €500.000. Voor nieuwe verstrekte/gewaarborgde geldleningen wordt overigens volgens de nieuwe financiële verordening een risicovoorziening gevormd.	1	5	€500.000	€500.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
G	Leningen u/g en garantieverstrekkings		Beheersen		1	5	€500.000	€500.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
O	Schade door natuurgeweld	Bij natuurrampen kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt	Beheersen/accepteren	Goed onderhoud openbare ruimte (bomen).	1	5	€500.000	€500.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
G	Bijzondere bijstand en overige minima-voorzieningen zoals de kwijtschelding op gemeentelijke belastingen, de individuele inkomens-toeslag en het activiteitenfonds	De huidige economische situatie draagt er toe bij dat meer inwoners van de gemeente Uden een beroep doen op de bijzondere bijstand en overige minimavoorzieningen. Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regelingen bestaat het risico dat het aantal aanvragen / toekenningen bijzondere bijstand en overige minimavoorzieningen het beschikbare budget in enig jaar overschrijdt.	Beheersen	Beleid (verder) ontwikkelen o.a. gericht op de kanteling. Ontwikkelingen en uitgaven in dit kader monitoren en betrekken in het nieuw te formuleren beleid. Middels project armoedebelief is circa 80% van het cliëntenbestand bekend. Medio 2016 zal het armoedebelief worden geëvalueerd en zullen voorstellen worden gedaan.	4	3	€350.000	€90.000	2 Maximaal meedoen
G	Grondexploitatie algemeen: vertragsrisico	Boekwaarde kan niet in verwachte tempo of met verwachte opbrengsten worden terugverdiend. De afzet van woningen of percelen loopt vertraging op o.a. door conjuncturele ontwikkelingen. Dit levert een extra renteverlies op. In 2015 zijn de afzet-targets nagenoeg gerealiseerd. In het MJP 2016 is de afzetperiode van Velmolen-Oost zelfs verkort. Ondanks een weloverwogen fasering blijft een vertraging in de uitgifte niet uit te sluiten.	Beheersen	Jaarlijks worden de grondexploitaties herijkt en wordt een voorziening gevormd voor de verwachte exploitatienadelen. Halfjaarlijks volgt de rapportage Uden Bouwt. Plannen worden weloverwogen geprioriteerd afhankelijk van marktsituatie en voorraad., waarbij zoveel mogelijk wordt ingespeeld op de flow/het momentum in verkopen (welke plannen 'lopen' en welke niet). We focussen op speerpunten/toplocaties (niet alles tegelijk) en er wordt een mix gezocht tussen herstructurering en nieuwe ontwikkeling bedrijventerreinen. Jaarlijks communiceren/afstemmen met planontwikkelaars over planningen.	4	3	€350.000	€450.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Bedrijfsvoeringsrisico	Het runnen van een bijzonder bedrijf als een gemeente brengt risico met zich mee. Het risico bestaat dat er bestuurlijke besluiten worden genomen waarvan de (financiële consequenties) onvoldoende in beeld zijn (gebracht).		Budgetregeling, mandaatregeling, planning & control cyclus, interne controle op de processen om de interne beheersing zo optimaal mogelijk te krijgen.	3	3	€250.000	€250.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Realiseren taakstellingen bezuinigingen	Risico dat taakstellingen niet concreet ingevuld worden en tijdig gerealiseerd worden.	Beheersen	Door middel van de bezuinigingsmonitor wordt de realisatie van de bezuinigingen in beeld gebracht. Deze monitor wordt 4x per jaar opgesteld. 2x daarvan wordt hij aangeboden aan de Raad. De stand van zaken na de 4e bezuinigingsmonitor 2015 is dat er nog voor €375.000 aan bezuinigingen gerealiseerd moet worden. Dit is inclusief de bezuinigingen die zijn opgenomen in de Programmabegroting 2016 en exclusief de taakstellingen op onderwijs van totaal €858.000.	3	3	€250.000	€250.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Juridische kwaliteitszorg (JKZ),	Het risico dat een beslissing, overeenkomst of andere handeling juridisch niet uitpakt zoals bedoeld, met als gevolg: het niet-halen van beleidsdoelen; bestuurlijke en politieke consequenties; berispingen en boetes van autoriteiten; klachten, claims en te-laat-boetes door het onrechtmatig handelen; extra werk en kosten, en imagoschade. Het risico voor niet-naleving van wet- en regelgeving recent is toegenomen door (1) complexere nieuwe -ook Europese- wetgeving (2) hogere boetes en door meer toezichthouders op te leggen (3) sneller gebruik van rechtsbeschermingsrecht en vaak met professionele bijstand	Beheersen	Kader JKZ en onderliggend proces uitvoeren om de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen. Doordat het risico was toegenomen zijn de beheersmaatregelen toegenomen. En in 2015 is gestart met omzetten van het 'risicobeeld' uit JKZ-systeem naar een activiteitenprogramma voor een afdeling. Hierdoor neemt het 'overall' risico niet toe.	3	3	€250.000	€250.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Verloop algemene uitkering	Bezuinigingen op het gemeentefonds kunnen ertoe leiden dat de gemeente Uden lagere uitkeringen krijgt dan begroot.	Beheersen	De algemene uitkering wordt periodiek berekend op basis van gegevens van het Rijk (circulaires). Hierbij wordt gebruik gemaakt van het softwareprogramma Pauw. De gemeente is afhankelijk van de beslissingen die het Rijk op financieel gebied neemt waardoor de hoogte van de uitkering altijd een risico blijft. De gemeente begroot de algemene uitkering zo nauwkeurig mogelijk. Hierbij wordt op een zorgvuldige manier aannames gedaan. Omdat het aannames zijn vindt er achter af een analyse plaats op de verschillen tussen de werkelijke en de begrote kengetallen en maatstaven. Besluiten van het Rijk kunnen enorme impact hebben voor de algemene uitkering van de gemeente Uden. Omdat de beheersing rondom de algemene uitkering een onderdeel is van onze planning en control cyclus en we hier periodiek (na elke circulaire) een analyse op maken is dit voor ons regulier werk. Eventuele tekorten cq. overschotten als gevolg van een lagere of hogere algemene uitkering worden in het financiële beeld van het eerstvolgend p&c document daarna meegenomen. Gezien de huidige landelijke ontwikkelingen is het lastig om een goede prognose te maken voor de algemene uitkering. Alhoewel wij ons evenals het Rijk baseren op cijfers van het CBP blijkt de algemene uitkering toch fors te muteren. Dit is de reden dat dit risico op deze wijze is ingeschat.	3	3	€250.000	€250.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Contractafspraken afval	Afwijkingen in regionale aanbod van afval leiden o.b.v. bestaande contracten tot navordering.	Beheersen	Juridische kader toetsen om onevenredige afwenteling van regionale effecten op Uden te voorkomen.	3	3	€250.000	€250.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Langer uitstel door prioritering van het onderhoud maakt toekomstig onderhoud duurder.	Beperkt budget om alle onderhoudswerkzaamheden op het optimale tijdstip uit te voeren. Piekbelasting vanwege langdurig onderhoud aan wijken uit de jaren '50-'60. Door alleen de hoogst noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit te voeren wordt mogelijk onderhoud naar de toekomst doorgeschoven. Toekomstige onderhoudsmaatregelen worden daardoor zwaarder en vragen op langere termijn exponentieel meer budget. Uitstellen van rehabilitatie van wegen leidt tot herstelkosten welke niet zijn opgenomen in de dotatie aan onderhoudsfonds.	Beheersen	Het minimaal één keer per jaar inspecteren van de wegen. Jaarlijks, bij de programmabegroting, de onderhoudsfondsen en de daarbij behorende meerjarige investeringsplanningen monitoren. Offertes rehabilitatie afwegen in offerteronde programmabegroting.	3	3	€250.000	€250.000	3 Goed leven en ontmoeten

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
G	Gebundelde Uitkering Participatiewet (voorheen BUIG) bestaande uit bijstand voor levensonderhoud, loaw, loaz en Bbz 2004 (levensonderhoud startende zelfstandigen)	De huidige economische situatie draagt ertoe bij dat meer inwoners van de gemeente Uden een beroep doen op een inkomensvoorziening (de instroom wordt vergroot) terwijl gelijktijdig de kansen en de ruimte op de arbeidsmarkt afneemt (de uitstroombkans wordt verkleind). Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling is het risico aanwezig dat het aantal aanvragen / toekenningen het beschikbare gestelde rijksbudget in enig jaar overschrijdt. In 2015 heeft de Minister een nieuw verdeelmodel ingevoerd. Dit nieuwe model is nog niet vrij van omissies. In 2016 zijn de eerste wijzigingen in het nieuwe model doorgevoerd en voor 2017 zijn verdere verbeteringen aangekondigd. O.b.v. de toekenning 2015 behoort de gemeente Uden tot de nadeelgemeenten (daling budget ad. €915.000 ten op van het budget 2014). Het voorlopige budget 2016 daarentegen neemt weer met €870.000 t.o.v. 2015 toe.	Beheersen	Beleid (verder) ontwikkelen gericht op en uitvoering richten op activiteiten met als doel de instroom (verder) te beperken en de uitstroom (verder) te vergroten. Ontwikkelingen en uitgaven in dit kader monitoren en betrekken in het nieuwe te formuleren beleid.	3	3	€250.000	€500.000	2 Maximaal meedoen
G	Grondexploitatie algemeen: waardedaling verspreid liggende gronden/opstallen	Afboeken van boekwaardes doordat grond en opstallen, met name in het complex Ruilgronden, lager gewaardeerd worden.	Beheersen	Jaarlijks herwaarderen gronden (Voorziening). Ingebruikgeven, verpachten gronden, zoveel mogelijk afstoten gronden. In de cash-flow van de ABR-ge is €140.000 per jaar opgenomen om de jaarlijkse rentbijschrijving op te vangen. Op de boekwaarde van de gronden wordt derhalve geen rente meer bijgeschreven. Geen rente toerekenen aan ruilgronden.	3	3	€250.000	€350.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
N	Grondexploitatie algemeen: onvoorziene planeconomische risico's	In elke grex kunnen zich onvoorziene omstandigheden voordoen zoals bijv. bodemverontreinigingen, schadeloosstelling ivm onteigening, planschade en beroepszaken ogv Ladder van Duurzaamheid, die extra kosten met zich meebrengen danwel de fasering beïnvloeden.	Beheersen	Omstandigheden waarvan aannemelijk is dat deze zich voordoen worden opgenomen in de exploitatie-berekening. Het betreft hier het restrisico.	3	3	€250.000	€0	1 Duurzaam wonen en ondernemen
G	Lagere legesopbrengst omgevingsvergunningen	Het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges Wabo-vergunningen is afgerond en de uitkomsten zijn in de begroting verwerkt en per 1 januari 2015 geïmplementeerd in de legesverordening. Daarmee is een solide (meerjarige) basis gelegd om de kostendekkendheid van de Wabo-leges te beheersen en te monitoren. Het fluctueren van de economie is echter van grote invloed op deze cijfers. Het perspectief is nog niet gunstig, hetgeen kan betekenen dat het vastgestelde meerjarig gemiddelde qua aantallen en omvang niet wordt gehaald.	Beheersen	In de bestuursrapportage 2015 is incidentele aframing van de opbrengsten Wabo-leges gemeld. Monitoren van de ontwikkeling van de leges en eventuele (structurele) afwijkingen vanaf 2016 zullen worden gemeld in afwijkingenrapportage 2016/begrotingsnotitie 2017.	2	3	€150.000	€150.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Niet gedekte claims aansprakelijkheidsverzekering/ risico gevolgschade a.g.v. het niet nakomen van contractuele verplichtingen	De polisvoorwaarden van de aansprakelijkheidsverzekering sluiten een aantal zaken uit. Te weten claims ten gevolge van: <ul style="list-style-type: none"> - toezeggingen en gewekte verwachtingen - opgeleverde grond - termijnoverschrijding - aanbestedingen - overeenkomsten - niet tijdig melden - nadeelcompensatie, oneerlijke concurrentie, asbest, Wet Markt en Overheid, Schade aan zaken van derden in verhuurde ruimten en bewust gedogen. Hierdoor loopt de gemeente Uden een risico. Daarnaast is er het risico dat de gemeente financieel wordt aangesproken op nakoming van de overeenkomst vanwege aansprakelijkheid of misinterpretatie van de afspraken. 	Beheersen	Verzekeringssportefeuille periodiek doorlichten. Vast contactpersoon met kennis van aansprakelijkheidsvoorwaarden. Middels JKZ en intranet aandacht vragen voor uitsluitingen op aansprakelijkheidsverzekering. Aandacht voor preventie en het voorkomen van schade	2	3	€150.000	€50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Parkeerexploitatie	Ontwikkelingen m.b.t. het parkeren in Hoek Promenade, bij het Ziekenhuis en de gratis fietsenstalling op het Mondriaanplein hebben grote gevolgen voor de kostendekkendheid van de parkeerexploitatie. Door de economische recessie en internet-aankopen daalt de bezettingsgraad van de parkeerexploitatie. Mogelijk risico is dat de totale kosten niet opgevangen kunnen worden binnen de totale parkeeropbrengsten.	Beheersen	Uniform intern parkeerbeheer. Overeenstemming bereiken met ziekenhuis over kostendekkende tarieven. Regelmatige bijstelling van de exploitatieopzetten op basis van recente ontwikkelingen.	2	3	€150.000	€150.000	3 Goed leven en ontmoeten

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Achterstallig onderhoud gemeentelijke gebouwen	De onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen zijn nu geactualiseerd. Een meerjarenonderhoudsplan 2016-2020 is in het najaar 2015 aangeboden aan College en Raad. In dit plan zijn eveneens de duurzaamheidsmaatregelen meegenomen.	Beheersen	Actueel meerjarig onderhoudsplan, jaarlijkse inspecties, nieuw gebouwen beheersysteem implementeren. Er is een voorziening groot onderhoud gebouwen. Deze wordt jaarlijks herijkt. Bij 4-jaarlijkse bijstelling ook doorkijk maken voor langere planperiode en buffer inbouwen indien nodig. Om het risico bij overnames op verhoogde onderhoudskosten te beheersen wordt bij overname het onderhoudsplan en de bestaande onderhoudsvoorziening kritisch beoordeeld.	1	4	€90.000	€90.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
G	Onkruidbestrijding op verharding	De wetgeving wordt vermoedelijk in 2016 aangepast waardoor de huidige methodiek van onkruidbestrijding verboden wordt. Alternatieve bestrijding is duurder.	Accepteren	Afweging bij Programmabegroting 2017	5	2	€90.000	€90.000	3 Goed leven en ontmoeten
0	Uitval door stroomstoring	Uitval interne en externe dienstverlening	Beheersen	UPS in computerruimte en noodstroomaggregaten, inclusief onderhoudscontracten en periodieke testen.	5	2	€90.000	€90.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Juridische kosten procedures	Inherent aan de bedrijfsvoering van de gemeente is dat iedere belanghebbende zijn recht kan beschermen door een juridische procedure te starten tegen een voor hem nadelige beslissing of andere handeling van de gemeente of haar bestuursorganen: de Raad, het College en de Burgemeester.	Beheersen	Bij de advisering van het bestuursorgaan wordt aandacht besteed aan de juridische aspecten, danwel de juridische haalbaarheid van het rechtsgeding. De invulling hiervan wordt ondersteunt door de juridische kerngroep, welke mogelijk wordt ingeschakeld via de checklist voor integrale bedrijfsvoeringsadviesing.	1	3	€50.000	€50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Bodemverontreiniging, milieucalamiteiten	Voor bodemverontreinigingen na 1987 heeft de veroorzaker een zorgplicht. Bij gevallen van voor 1987 is als gevolg van de Wet bodembescherming ook de eigenaar verantwoordelijk voor sanering. Het risico bestaat daarmee dat gronden die in eigendom zijn van de gemeente Uden, verontreinigd zijn en dat de gemeente de kosten van de sanering dient te betalen.	Beheersen	Vervuiler betaalt. Bodemonderzoek bij aankoop gronden door gemeente. Uitvoeren van verkennende bodemonderzoeken. Hierdoor is er door de jaren heen een steeds beter inzicht in de kwaliteit van de bodem. Hierdoor is het risico ten opzichte van de Programmabegroting 2014 naar beneden bijgesteld. Het financieel gevolg is weliswaar hetzelfde alleen de kans dat het zich voordoet is afgenomen. Eventuele financiële effecten worden meegenomen in de bepaling van de grondprijs (binnen de grondexploitatie)	1	3	€50.000	€50.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
0	Crisisbeheersing Bevolkingszorg	Teneinde de operationele slagkracht bij crisissituaties in de responsefase te vergroten is het van belang snel uitvoering te (kunnen) geven aan het opstarten van processen, inzetten van middelen en het doen van uitgaven zonder last of ruggespraak.	Accepteren	De gemeente en andere organisaties nemen preventieve maatregelen om crisissituaties te voorkomen. Dit is echter geen garantie ter voorkoming van crisissituaties. In geval van crisis dient direct gehandeld te kunnen worden. In de gemeentebegroting is hiervoor geen budget opgenomen. Middels het besluit mandaat, volmacht en machtiging crisisbeheersing onderdeel bevolkingszorg wordt getracht de noodzakelijke uitgaven te beheersen.	1	3	€50.000	€50.000	4 Veilig gevoel
0	Administratieve risico's	Indien de financiële administratie onjuistheden of onvolledigheden bevat kan het financieel beleid in gevaar komen.	Beheersen	Functiescheiding tussen functie van financieel beheer en financieel beleid. Interne controle op begrotingswijzigingen	1	3	€50.000	€50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Renterisico's / Treasury	Mismatch tussen langlopende en kortlopende financiering. Risico dat renteontwikkeling afwijkt van intern gehanteerde rekenrente. Risico door niet optimale spreiding van leningenportefeuille	Beheersen	Treasurystatuut, liquiditeitsplanning, aflossingsschema leningen, ontwikkelen rentevisie, actief treasurybeheer doormiddel van model paragraaf 1. Dit is een rekeningsystematiek ten behoeve van de kapitaalbehoefte, de bijbehorende kosten en daaruit voortvloeiende het rente-omslagpercentage wat doorberekend wordt aan producten (investeringen).	1	3	€50.000	€50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Wachtgeld wethouders	Wethouders hebben na beeindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. Risico doet zich vooral voor op moment van eventuele collegecrisis en bij het einde van een raadsperiode.	Beheersen	Voor wachtgeld is inmiddels een voorziening gevormd voor de maximale verplichting die jaarlijks geactualiseerd wordt. Een andere beheersmaatregel is actieve stimulering herintreding van oud wethouders.	3	2	€50.000	€50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Inkoopovereenkomst voor diensten van aanbestedingsadvies	a) Als gevolg van de inkoop samenwerking voert het Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid Oost Brabant de aanbestedingen voor de gemeente Uden uit. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een inkoop jaarplan dat jaarlijks wordt opgesteld. Niet alle aanbestedingen zullen op dit plan staan, waardoor de overige aanbestedingen door budgethouders gedaan worden. Hierdoor bestaat het risico op onrechtmatigheid en juridische procedures omdat zij mogelijk onvoldoende bekend zijn met regels en ontwikkelingen op het gebied van inkopen. b) De inkoop samenwerking vindt plaats met gemeenten in Zuid Oost Brabant. Op beleidsmatig gebied wordt door de gemeente Uden voornamelijk samengewerkt met gemeenten uit Noord Oost Brabant. Hierdoor is er een risico dat samenwerkings- en volumevoor- delen niet volledig benut worden.	Beheersen	a) Het inkoopbeleid is inmiddels aangepast aan de hand van de aanbestedingswet en er zijn sessies gehouden met de budgethouders om hen te attenderen op de nieuwe regels. Het inkoophandboek en de inkoopregeling worden verder uitgewerkt en voor medewerkers beschikbaar gesteld via intranet. Daarnaast dient er interne controle plaats te vinden op aanbestedingen gedurende en na afloop van een traject door een onafhankelijke functionaris. b) Een beheersmaatregel om dit risico te verminderen zou zijn dat wanneer er op beleidsmatig vlak samen wordt gewerkt met andere gemeenten, de aanbesteding ook met dezelfde gemeenten plaats zou moeten vinden.	3	2	€50.000	€50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Exploitatietekort accommodaties	Voor de nieuwe multifunctionele accommodaties icm een aangepast tarievenbeleid wordt uitgegaan van een kostendekkende exploitatie. In de prognoses worden hierbij aannames gedaan (zoals bezettingsgraden en normkosten) waarbij de mogelijkheid bestaat dat deze aannames niet uitkomen.	Beheersen	Reële kostenramingen hanteren, actief stimuleren gebruik ruimtes, leegstandsrisico opnemen in tarief. Kostenbeheersing en/of doorberekenen van kosten die niet in de normen zijn meegenomen aan gebruikers.	1	3	€50.000	€50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Fouten in bestek	Door fouten kunnen overschrijdingen ontstaan in investeringskredieten.	Beheersen	Interne toets op juistheid bestek. Opnemen van post onvoorzien in budgetten. Analyse voor- en nacalculatie: verbeteren nacalculatie	3	2	€50.000	€50.000	3 Goed leven en ontmoeten

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Winterschade	Door langere vorstperiodes ontstaat grotere schade aan wegen door vorst en strooizout	Beheersen	Het minimaal één keer per jaar inspecteren van de wegen. Jaarlijks, bij de programmabegroting, de onderhoudsfondsen en de daarbij behorende meerjarige investeringsplanningen monitoren.	3	2	€50.000	€50.000	3 Goed leven en ontmoeten
0	Uitval ICT-systemen bij calamiteit	Uitval gedeeltelijke of gehele interne en externe dienstverlening. Verlies aan arbeiduren (bij omvangrijke schade enkele dagen)	Beheersen	Uitwijkregeling; backup en auditprocedures, support- en onderhoudscontracten; jaarlijkse uitwijktest	1	3	€50.000	€50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
G	Taakstelling Overheveling buitenonderhoud primair onderwijs en speciaal onderwijs.	Met ingang van 2015 is de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen voor primair onderwijs en scholen voor speciaal onderwijs overgegaan van gemeenten naar de schoolbesturen (taakstelling oplopend tot €318.000 structureel). Inmiddels is het fors deel van deze taakstelling gerealiseerd, zodat een taakstelling van 62.000 structureel resteert.	Beheersen	Ambtelijk is een werkgroep geformeerd welke voorstellen zal voorbereiden met een antwoord op de vraag hoe invulling aan deze taakstel te geven. Vooralsnog is de verwachting dat de totale taakstelling niet helemaal binnen de Programma begroting kan worden opgevangen. Daarom wordt rekening gehouden met een beperkt risico.	1	3	€50.000	€90.000	3 Goed leven en ontmoeten

Status	Risico	Omschrijving	Strategie	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmarekening 2015	Totaal risico Programmabegroting 2016	Programma
0	Planschadeclaims	Planschadeclaims welke niet op exploitanten/derden kunnen worden afgewenteld.	Beheersen	Voor planwijzigingen na 7 juni 2005 bestaat de mogelijkheid op grond van een planschade -verhaalsovereenkomst de initiatiefnemers van de planologische mutatie binnen 5 jaar na onherroepelijk worden plan aansprakelijk te stellen voor de schade - Grondbedrijf: niet tekenen anterieure overeenkomst betekent niet in procedure brengen bestemmingsplanwijziging (cf. grex-wet) - Algemene Dienst: voor planwijzigingen waar gemeente initiatiefnemer is, is er geen verhaalsmogelijkheid. Er worden geen ingrijpende wijzigingen meer verwacht.	1	3	€50.000	€50.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
V	Gevolgschade a.g.v. niet nakomen contractuele verplichtingen	Risico dat de gemeente financieel wordt aangesproken op nakoming van de overeenkomst vanwege aansprakelijkheid of misinterpretatie van de afspraken.	Beheersen	Dit risico is opgenomen onder het risico niet gedekte claims/gevolgschade agv niet nakomen van contractuele verplichtingen. Daarmee kan dit aparte risico hier vervallen.	0	3	€0	€150.000	0 Duurzaam wonen en ondernemen
	Overige risico's	In de presentatie van de risico's worden de risico's >€50.000 opgenomen. De risico's <€50.000 zijn samengevoegd onder deze post overige.					€284.000	€304.000	
Totaal							€ 14.364.000	€ 14.034.000	